

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Fosen Naturvernforening
Ytre Ringvei 32
7100 RISSA

Deres ref

Vår ref
18/4029-5

Dato
21. januar 2019

Avgjørelse av klage på vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i region 6 i 2019

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra Fosen naturvernforening 25. november 2018 over Rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak 26. oktober 2018 om kvote for kvotejakt på gaupe i region 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag) i 2019.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i 2019. Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på at bestanden etter neste yngling vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen dersom den vedtatte kvoten effektueres, og at det er et mål at bestanden skal forvaltes så nært bestandsmålet som mulig. Klagen er dermed ikke tatt til følge

Saksgang

Rovviltnemnda i region 6 vedtok 26. oktober 2018 kvote for kvotejakt på gaupe i region 6 for 2019. Fosen naturvernforening påklagde vedtaket 25. november 2018. Rovviltnemnda i region 6 behandlet klagen 16. desember 2018 og opprettholdt sitt tidligere vedtak, og saken ble oversendt departementet samme dag. Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding 2. januar 2019.

Klagers anførsler

Klager peker på at den nasjonale bestanden av gaupe befinner seg under det nasjonale bestandsmålet. De mener det er flere feil i beregning av kvoten og at en ikke kan vektlegge innvandring av gaupe fra Sverige til Indre Namdal som faktor ettersom prognosemodellen allerede tar høyde for innvandring. De mener også reduserte tap av sau og lam må vektlegges mer og medføre lavere kvote. Det bør ikke kunne åpnes for kvotefri jakt all den tid gaupe er en rødlistetart, og det bør i alle fall ikke åpnes for kvotefri jakt i nye områder. Videre mener de hunndyrkvoten bør reduseres. Det maksimale antallet som bør tas ut for å holde bestanden på bestandsmålet er 16 gauper, derav 4 hunndyr. I hunndyrkvoten inngår hunndyr i alle aldre og regioner. Klager mener det ikke må innføres kvotefri jakt i Oppdal og Røros i Trøndelag. Det bør ikke settes reservekvote, og nytt vedtak her må eventuelt kunne påklages. Det bør ikke foretas sammenslåing av delområder etter 1. mars da dette vil slå

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltnings-
avdelingen

Saksbehandler
Torkel Ramberg
22 24 58 50

uheldig ut for bevaring av det genetiske mangfold og levedyktighet, og vedtatt kvote for Fosen på 3 dyr må reduseres.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemnda i region 6 har i sitt vedtak gitt en oversikt over regelverket, bestandssituasjonen for gaupe i regionen og for skader på sau og tamrein. Det er påvist skader både på sau og tamrein. Mens skadene på sau viser en nedgang, har skadene på tamrein økt.

I vedtaket sier nemnda at kvotejaksområdene følger de definerte yngleområdene i forvaltningsplanen godkjent av rovviltnemnda den 22. mars 2018. Nemnda åpnet for kvotefri jakt i hele Møre og Romsdal utenfor forvaltningsområdet, samt i kommunene Oppdal og Røros i Trøndelag. I de øvrige delene av region 6 åpnet nemnda for kvotejakt. Totalkvoten for områdene som omfattes av kvotejakt ble satt til 25 gauper, hvorav maksimalt 9 voksne hunndyr.

Nemnda fastsatte en startkvote på 21 gauper hvorav 7 voksne hunndyr, som iverksettes fra jaktstart 1. februar 2019. Det ble gitt nærmere fordeling av denne kvoten på de ulike forvaltningsområdene. Den resterende delen av totalkvoten, dvs 4 gauper hvorav 2 voksne hunndyr, ble satt som reservekvote med følgende bestemmelse: *Det skal ikke tildeles dyr av reservekvoten dersom oppdaterte bestandsvurderinger ikke tilsier det, og det skal legges særlig vekt på påviste gaupeskader på rein og påviste familiegrupper av gaupe ved eventuell tildeling. Reservekvoten kan tildeles til områder som har fylt startkvoten og/eller til områder som ikke har hatt startkvote.*

I sin vurdering av klagen sier rovviltnemnda blant annet:

"Reduksjon av kvote

Klager ber om at totalkvoten reduseres til 16 gauper hvorav 4 hunndyr

Sekretariatet legger til grunn at en totalkvote på 25 gauper hvorav 9 voksne hunndyr, med en startkvote på 21 gauper hvorav 7 voksne hunndyr er forsvarlig, forutsatt at en har en fordeling av startkvoten med 7 dyr innenfor forvaltningsområdet og 14 dyr utenfor forvaltningsområdet, herunder Fosen. Samt at reservekvoten bare benyttes dersom oppdatert informasjon tilsier det. Det er grunn til å påpeke at det er satt begrensninger på antall voksne hundyr som kan felles innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal med 1 voksen hunn, og i Trøndelag med 2 voksne hunndyr, samt en begrensning i antall voksne hunndyr i hele området som omfattes av kvotejakt på 7 voksne hunndyr. Disse hunndyrkvotene kan gi begrensninger i det totale uttaket av gaupe.

Hunndyrkvote for hundyr i alle aldre

Klager ber om at hunndyrkvoten blir gjort gjeldende for hundyr i alle aldre.

Det er sekretariatets vurdering at bruk av kvote for voksne hundyr er mer presist enn å sette kvote for alle hundyr. Avgang av årssunger (hunn) vil ha relativt sett mindre påvirkning på bestanden enn det avgang av etablerte voksne hundyr har. Ordningen med kvoten for voksne hundyr er også godt etablert.

Kvotefri jakt

Klager ber om at det ikke innføres kvotefri jakt i Oppdal og Røros kommuner.

Sekretariatet har foreslått å ta inn kommunene Oppdal og Røros i Trøndelag i området som er omfattet av kvotefri jakt på gaupe i 2019. Både Oppdal og Røros kommuner har til denne tid vært marginale områder for gaupebestanden i region 6, det er ikke felt gaupe i kommunene de ti siste årene. Røros kommune har særlig stor tetthet av tamrein vinterstid, ettersom Femund distriktet benyttes som vinterdistrikt både for Essand og Riast/Hylling reinbeitedistrikt (9000 rein). Oppdal kommune har svært stor tetthet av beitedyr, særlig sau

(nær 50 000) men også tamrein (1600). Det er registrert økt aktivitet av gaupe i begge de to kommunen de helt siste sesongene, og sekretariatet mener områdene bør sikres jakt på gaupe hele jaktseasonen, ved at det åpnes for kvotefri jakt.

Reservekvoten

Klager ber om at det ikke settes av dyr i reservekvote. Og at eventuelt beslutninger om bruk av reservekvote må kunne påklages.

Det er satt at fire dyr hvorav inntil 2 voksne hunddyr i reservekvote. Hensikten med reservekvoten har vært å ha noe fleksibilitet i vedtaket slik at en kan tildele noen flere dyr dersom en ser at bestanden er større enn det som en har tatt høyde for i det opprinnelige vedtaket om kvote. KLD har bedt nemndene om å være tilbakeholdne med å fatte nye kvotevedtak. Slik at dette ønsket til Naturvernforeningen om at eventuell ekstra tildeling/ bruk av reservekvote skal gjøres som et nytt enkeltvedtak vil være en praksis som sekretariatet har lagt til grunn at det skal være høy terskel for å iverksette.

Sammenslåing av delområder

Klager ber om at det ikke blir noen sammenslåing av delområder etter 1. mars da dette vil slå uheldig ut i forhold til å bevare det genetiske mangfold og levedyktighet. Eventuelt nytt vedtak må kunne påklages.

Sekretariatet vurderer de sammenslåingene av delområder som ligger inne i vedtaket som hensiktsmessige. Det er områder med lik forvaltningsstatus som er slått sammen.

Reduksjon av kvoten for Fosen

Klager ber om at vedtatt kvote for Fosen på 3 dyr, reduseres.

Sekretariatet legger til grunn at Fosen befinner seg utenfor forvaltningsområdet for gaupe. I slike områder vil det være et mål å holde bestanden av gaupe lav. Startkvoten for Fosen er satt til tre dyr, den felles hunddyrkvoten for regionene gjelder for området, områdene med kvotejakt utenfor forvaltningsområdet for gaupe i Trøndelag, slås sammen 1. mars. Dette kan medføre at antall gauper som felles i kvoteområde Fosen under jakten 2019, både kan bli færre og flere enn tre gauper. Hensikten er å redusere mengden gaupe i områdene utenfor forvaltningsområdet."

Videre opplyser rovviltnemnda om at det etter at vedtaket om kvote ble fattet er påkjørt en voksen gaupe som er belastet startkvoten i områdene utenfor forvaltningsområdet for gaupe i Trøndelag.

Miljødirektoratets faglige tilråding

Miljødirektoratet sier i sin faglige tilråding blant annet:

"Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Miljødirektoratet har i sin faglige tilråding lagt vekt på NINA rapport 1519 med rapporterte tall for bestandsstatus i 2018, og regionale og nasjonale prognoser for utviklingen i gaupebestanden.

Gaupebestanden i region 6 har ligget over bestandsmålet på 12 familiegrupper de siste ti årene bortsett fra 2013, hvor det ble dokumentert 8 familiegrupper. Siden 2015 har uttaket doblet seg fra 18 felte gauper i 2015 til 36 felte gauper i 2018. Det er dermed en forventning om nedgang i bestanden, noe som også prognosemodellen viser, som er beregnet til 12,6 familiegrupper av gaupe før jakt i regionen i 2019. Dette er beregnet med bakgrunn i tilgjengelig informasjon i etterkant av kvotejakten i 2018. Det er imidlertid understreket at

prognosene er beheftet med betydelig usikkerhet, spesielt i regioner med små bestandsmål. Dette er allikevel den best tilgjengelige informasjonen for å kunne beregne kvote for jakt i 2019. Tatt utgangspunkt i prognosen for antall familiegrupper før jakt i 2019 som tilsvarer omtrent bestandsmålet for region 6 bør det legges opp til et uttak som ikke medfører ytterligere bestandsnedgang. Sekretariatet har i sin innstilling til kvote for jakt på gaupe i region 6 i 2019 drøftet kvotefastsettelsen ut ifra forventet utvikling i gaupebestanden for 2019 (prognosemodell), bestandssituasjonen i 2018 og avgang av gauper i regionen i 2018. Rovviltnemnda i region 6 fattet vedtak om kvotejakt på gaupe basert på sekretariatets innstilling. Miljødirektoratet mener sekretariatets innstilling og rovviltnemndas vedtak er faglig godt begrunnet og vil bidra til en reduksjon i gaupebestanden. Direktoratet viser til NINA rapport 1519 hvor det fremgår en større sannsynlighet for at gaupebestanden i region 6 før jakt i 2019 er større enn hva prognosen tilsier. Dette forsvarer et høyere uttak i 2019 enn et uttak som stabiliserer bestanden. Direktoratet viser til prognosemodellen og bestandens tilvekstrate som også inkluderer inn og utvandring mellom tilgrensende regioner og Sverige. Ved fastsettelse av kvote basert blant annet på prognose for gaupebestanden før jakt det aktuelle jaktår er det dermed ikke riktig å eksplisitt ta hensyn til dette ved fastsettelsen av kvote. Direktoratet viser forøvrig til at området nordøst i Trøndelag er definert i forvaltningsplanen som et område uten mål om yngling av gaupe. Angående områder for kvotefri jakt kan rovviltnemnda sette av egne områder i forbindelse med sitt årlige kvotevedtak. Direktoratet erfarer at nemnda har satt av nye områder for kvotefri jakt i 2019. Direktoratet påpeker at det bare kan åpnes for kvotefri jakt på gaupe så lenge dette kan skje innenfor rammen av det nasjonale bestandsmålet for regionen, samt at bestandsmålet kan nås i andre deler av regionen. Direktoratet kan ikke se at nemndas i vedtak er i konflikt med disse føringene. Direktoratet påpeker at områder for kvotefri jakt på gaupe innenfor en region bør være relativt stabile fra år til år for å bidra til størst mulig grad av forutsigbarhet for berørte næringsinteresser.

Konklusjon

Miljødirektoratet mener en effektivering av vedtatt kvote for jakt på gaupe i 2019 på 25 gauper i områder med kvotejakt hvorav maksimalt 9 voksne hunndyr i region 6 mest sannsynlig vil redusere bestanden ned mot bestandsmålet, og at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken behandles etter villtloven § 9, naturmangfoldloven §§ 16 og 77, og rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11. Departementet legger, i henhold til naturmangfoldloven § 7, i sin vurdering prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og § 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 trekkes inn i skjønnsvurderingen. Det samme gjelder naturmangfoldloven § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 er ikke relevant i denne saken, fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Det er et vilkår for jakt på gaupe at best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at gaupe produserer et høstingsverdig overskudd, jf. naturmangfoldloven § 16 tredje ledd. Videre følger det av naturmangfoldloven § 16 fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfoldet for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

For gaupe har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvoter for jakt når bestanden, basert på et treårs gjennomsnitt av bestandsstatus, ligger over bestandsmålet, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 11. Rovviltnemnda skal i forbindelse med kvotefastsettelsen bl.a. gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling, og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jf. kommentarene til rovviltforskriften § 7 annet ledd.

Ved behandlingen av St. meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur*, fastsatte Stortinget nasjonalt bestandsmål for gaupe på 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom ny stortingsbehandling våren 2011 ble bestandsmålet for gaupe videreført, jf. rovviltforliket (Representantforslag 163 S (2010-2011)) punkt 2.1.7. Videre går det fram av rovviltforliket at forvaltningen skal skje på en slik måte at bestanden over tid ligger så nær bestandsmålet som mulig. Det nasjonale bestandsmålet er fordelt på syv av de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. For region 6 er bestandsmålet 12 årlige ynglinger av gaupe, jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav f. Rovviltnemnda i region 6 har i forvaltningsplanen fordelt det nasjonalt fastsatte bestandsmålet i delmål for hvert fylke. Ved vurdering av måloppnåelse ser departementet på det totale antall registrerte familiegrupper i regionen som helhet, men vurderer også kvotefastsettelsen opp mot de regionalt fastsatte delmålene.

Gaupe er klassifisert som sterkt truet på Norsk rødliste for arter 2015. Når det gjelder bestandssituasjonen for gaupe, vises det til informasjon fra Rovdata (Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt). NINA rapport 1519: Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2018 som gir den siste oppdaterte oversikten over antall dokumenterte ynglinger av gaupe i hver region, og for hele landet. Som det fremgår av Miljødirektoratets faglige tilråding, har gaupebestanden i region 6 ligget over bestandsmålet de siste årene bortsett fra 2013, mens det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger ikke er nådd de siste årene. Tre års gjennomsnitt av antall ynglinger viser at regionen er over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet, og nemnda har myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap. Kravet i nml. § 8 er dermed oppfylt.

Departementet mener at det i denne saken foreligger tilstrekkelig kunnskap. Departementet har derfor tillagt føre-var-prinsippet i nml. § 9 liten vekt.

Naturmangfoldloven § 5 sier at målet er at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i naturmangfoldloven § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Når det gjelder gaupe er prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning konkretisert i rovviltforskriften § 3 og § 4 og i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 6.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som arten blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom, skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen. Departementet har tillagt prinsippet om samlet belastning stor vekt i denne saken da vedtaket vil bidra til at vi når bestandsmålet for gaupe på landsbasis, jf. naturmangfoldloven § 10.

Departementet viser til at vedtaksmyndigheten skal vurdere eventuelle uttak blant annet ut fra hensynet til å komme så nær de regionale bestandsmålene som mulig. I kommentarene til § 7 i rovviltforskriften heter det at kravet til presisjon øker jo nærmere ned mot det nasjonale bestandsmålet den aktuelle rovviltart forvaltes. Kravet til presisjon i kvotefastsettelsen er lik uansett om man ligger under eller over bestandsmålet.

Det følger av naturmangfoldloven § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Naturmangfoldloven § 14 annet ledd slår fast at det ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder for den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtaket gjelder kvotejakt i områder der det foregår reindrift, og departementet anser at vedtaket berører samiske interesser direkte. Rovviltnemnda har redegjort for skade- og konfliktsituasjonen for beitenæringen i regionen. Departementet legger til grunn at rovviltnemndas vedtak blant annet er fattet på bakgrunn av potensialet for gaupeskader på beitedyr, og andre viktige samfunnsinteresser er tillagt stor vekt, jf. naturmangfoldloven § 14.

Miljødirektoratet mener et uttak på 25 gauper, hvorav maksimalt 9 voksne hunndyr, i region 6 mest sannsynlig vil redusere bestanden ned mot bestandsmålet, og at bestanden etter neste års yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Departementet er enig i dette. Departementet har i denne vurderingen også sett hen til det nasjonale bestandsmålet og den samlede oppnåelsen av dette.

Departementet er kjent med at en gaupe ble påkjørt i Namskogan kommune 24. november 2018, og som ifølge rovviltnemnda skal belastes som beskrevet foran.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i 2019. Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på at bestanden etter neste yngling vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen dersom den vedtatte kvoten effektueres, og at det er et mål at bestanden skal forvaltes så nært bestandsmålet som mulig. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Torkel Ramberg
spesialrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Fylkesmannen i Trøndelag

Miljødirektoratet

Rovviltnemnda i region 6